

Απάντηση στο ενημερωτικό δελτίο του Γενικού Συμβουλίου Νοσηλευτικής της Ισπανίας (Consejo General de Enfermería) με τίτλο «Dossier de prensa - La verdad sobre las doulas» (Δελτίο Τύπου – Η αλήθεια για τις βοηθούς μητρότητας)

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βοηθών Μητρότητας (European Doula Network - EDN) είναι μη κερδοσκοπική κεντρική οργάνωση που συγκεντρώνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω από 30 συλλόγους βοηθών μητρότητας και εκπαιδευτικούς οργανισμούς από 19 διαφορετικές χώρες. Το Δίκτυο παρέχει υποστήριξη στις βοηθούς μητρότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη προκειμένου να ιδρύσουν επίσημες και υπεύθυνες οργανώσεις στις χώρες τους, ενώ μοιράζεται κοινές αρχές δεοντολογίας όσον αφορά τον ρόλο και το εύρος πρακτικής της βοηθού μητρότητας ως του επικουρικού προσώπου, το οποίο, χωρίς να είναι επαγγελματίας υγείας, παρέχει υποστήριξη στις γυναίκες και τις οικογένειες κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας.

Το EDN με κατάπληξη ενημερώθηκε για την αναφορά και την ιστοσελίδα 'Informe Doulas' από το Γενικό Συμβούλιο Νοσηλευτικής (Consejo General de Enfermería) της Ισπανίας. Η αναφορά και η ιστοσελίδα περιλαμβάνουν καταγγελίες κατά των βοηθών μητρότητας που μπορούν να θεωρηθούν δυσφημιστικές, δεδομένου ότι εξαπολύουν ψευδείς κατηγορίες, σύμφωνα με τις οποίες οι βοηθοί μητρότητας εμπλέκονται σε επιβλαβείς πρακτικές. Η αναφορά συνδέει τις βοηθούς μητρότητας με ζητήματα εκτός του εύρους πρακτικής των βοηθών μητρότητας χωρίς να αναφέρει κανένα πραγματικό αποδεικτικό στοιχείο.

Διαπιστώσαμε με κατάπληξη και λύπη ότι το Συμβούλιο δεν επικοινωνήσε με κανέναν σύλλογο βοηθών μητρότητας της Ισπανίας, ούτε με τους γονείς και τους επαγγελματίες υγείας που συνεργάζονται με βοηθούς μητρότητας εδώ και αρκετά χρόνια για να συντάξει την εν λόγω αναφορά, ενώ δεν προέβη στη μελέτη των ιατρικών επιστημονικών δεδομένων και δημοσιεύσεων που είναι διαθέσιμα από διεθνείς έρευνες οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί εδώ και δεκαετίες.

Βοηθοί μητρότητας: επιστημονικά τεκμηριωμένη υποστήριξη προς τις γυναίκες και τις οικογένειες

Οι βοηθοί μητρότητας παρέχουν συνεχή συναισθηματική και πρακτική υποστήριξη στις γυναίκες και τα ζευγάρια καθ' όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού, αλλά και την περίοδο αμέσως μετά τον τοκετό, ενώ ταυτόχρονα παρέχουν ευέλικτη πρακτική και συναισθηματική υποστήριξη κατά τη λοχεία στον προσωπικό χώρο των νέων μητέρων και των οικογενειών. Οι βοηθοί μητρότητας είναι συνήθως έμπειρες γυναίκες και μητέρες που έχουν παρακολουθήσει εκπαιδευτικό σεμινάριο.

Οι βοηθοί μητρότητας υποστηρίζουν γυναίκες και οικογένειες ανεξαρτήτως καταγωγής, θρησκευτικών πεποιθήσεων και κοινωνικής προέλευσης, όπως είναι ζευγάρια και ανύπαντροι γονείς, γονείς ιδίου φύλου, οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, στελέχη επιχειρήσεων, φοιτητές, δικηγόροι, μαίες και γιατροί, κ.λπ..

Οι βοηθοί μητρότητας αφιερώνουν χρόνο για να δημιουργήσουν μια στενή σχέση με την οικογένεια την οποία υποστηρίζουν. Προσφέρουν στους γονείς τον χώρο και τον χρόνο που χρειάζονται, ώστε να μιλήσουν για την περίπτωσή τους και να επικεντρωθούν καλύτερα στις ανάγκες τους, σε παλαιότερες εμπειρίες και επιλογές όσον αφορά τον τοκετό, προκειμένου να επιδιώξουν μια θετική εμπειρία. Οι βοηθοί μητρότητας δεν αντικαθιστούν τον μέλλοντα πατέρα ή τον σύντροφο κατά τη διάρκεια του τοκετού, εκτός αν ο σύντροφος της μητέρας αδυνατεί να παρευρίσκεται κατά τη διάρκεια του τοκετού και της γέννησης από επιλογή των γονέων ή εξαιτίας των συνθηκών ή των πιέσεων από το πολιτισμικό περιβάλλον.

Οι βοηθοί μητρότητας δεν αναλαμβάνουν ιατρικό ρόλο, αλλά συνεργάζονται με τους επαγγελματίες υγείας των πελατών τους, υποστηρίζοντας τους πελάτες τους στις δικές τους επιλογές. Η βοηθός μητρότητας καθοδηγείται σε κάθε της βήμα μόνον από τις επιθυμίες των πελατών της και δεν προβαίνει σε συγκεκριμένες συστάσεις. Μπορεί, ωστόσο, να παραπέμψει σε επιστημονικά τεκμηριωμένες πηγές και πληροφορίες.

Σύμφωνα με επιστημονικά δεδομένα που έχουν προκύψει από έρευνες (Hodnett et al. 2013. Brigstocke S, 2014. Goldbort J, 2002) η παρουσία της βοηθού μητρότητας μπορεί να σημαίνει:

- Μειωμένο κίνδυνο τοκετού με καισαρική τομή.
- Μειωμένο κίνδυνο επεμβατικού τοκετού.
- Περιορισμένη ανάγκη για χορήγηση αναλγητικών ή επισκληρίδιο αναισθησία κατά τη διάρκεια του τοκετού.
- Μειωμένο ποσοστό πρόκλησης τοκετού.
- Συντομότερη διάρκεια τοκετού.
- Μεγαλύτερη ικανοποίηση των γυναικών από την εμπειρία του τοκετού τους.
- Μεγαλύτερη πιθανότητα έναρξης του θηλασμού.
- Μειωμένος κίνδυνος ή σοβαρότητα επιλόχειας κατάθλιψης.
- Μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχούς εδραίωσης του θηλασμού γενικότερα, και του θηλασμού στις 6 εβδομάδες από τη γέννηση.

Επιπλέον, σύμφωνα με την ανασκόπηση Cochrane του 2013 σχετικά με τη συνεχή υποστήριξη προς τις γυναίκες κατά τη διάρκεια του τοκετού:

“κάθε γυναίκα πρέπει να απολαμβάνει συνεχή υποστήριξη κατά τη διάρκεια του τοκετού. Η συνεχής υποστήριξη από άτομο που παρίσταται αποκλειστικά για να παρέχει υποστήριξη και το οποίο δεν ανήκει στο κοινωνικό δίκτυο της γυναίκας, έχει εμπειρία όσον αφορά την παροχή υποστήριξης κατά τη διάρκεια του τοκετού και διαθέτει τουλάχιστον στοιχειώδη εκπαίδευση (π.χ. μια βοηθός μητρότητας), φαίνεται ότι προσφέρει τα μεγαλύτερα οφέλη”. (Hodnett κ.ά, 2013)

Σύμφωνα με σχόλιο της Βιβλιοθήκης Αναπαραγωγικής Υγείας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας το 2012 με τίτλο «Συνεχής υποστήριξη προς τις γυναίκες κατά τη διάρκεια του τοκετού»:

“Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πλεονεκτήματα που συνδέονται με την παρουσία της βοηθού μητρότητας (μειωμένη πιθανότητα καισαρικής τομής και χρήσης αναλγητικών), καθώς και το μειωμένο κόστος που αυτή συνεπάγεται ενδεχομένως για το σύστημα υγείας, η κάλυψη του κόστους των υπηρεσιών βοηθού μητρότητας θα έπρεπε να μελετηθεί από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής”.

Οι βοηθοί μητρότητας στη διεθνή σκηνή

Στη Βρετανία, οι βοηθοί μητρότητας έχουν καθιερωθεί ως επαγγελματίες στον χώρο των μαιευτικών υπηρεσιών. Ορισμένα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας της χώρας (NHS) προσλαμβάνουν βοηθούς μητρότητας, ενώ σε άλλα οι βοηθοί μητρότητας είναι εγγεγραμμένες ως εγκεκριμένες εθελόντριες με πρόσβαση στα μαιευτικά τμήματα προκειμένου να παρέχουν υποστήριξη στις νέες μητέρες. Η οργάνωση Doula UK (που ιδρύθηκε το 2001 και αποτελεί την κύρια οργάνωση των βοηθών μητρότητας στη Βρετανία) συνεδριάζει τακτικά με το Βασιλικό Κολλέγιο Μαιών (RCM) και εκπροσωπείται σε συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών ομάδων. Η οργάνωση Doula UK και ορισμένες φιλανθρωπικές οργανώσεις παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες υποστήριξης σε ευάλωτες γυναίκες που ζουν στη Βρετανία. Στην Πολωνία οι βοηθοί μητρότητας εντάχθηκαν σε ρυθμιστικό πλαίσιο και αναγνωρίζονται από το κράτος από τον Ιανουάριο του 2015, ενώ η οργάνωση «Βοηθοί μητρότητας στην Πολωνία» έχει καταχωριστεί στο Εθνικό Δικαστικό

Μητρώο ως μη κυβερνητική οργάνωση (Μ.Κ.Ο.), σκοπός της οποίας είναι να ενώσει και να εκπαιδεύει βοηθούς μητρότητας.

Στις Η.Π.Α., η οργάνωση DONA International, η παλαιότερη και μεγαλύτερη οργάνωση βοηθών μητρότητας στον κόσμο, ιδρύθηκε το 1992 από μια μικρή ομάδα ορισμένων από τους πιο αναγνωρισμένους ειδικούς στον περιγεννητικό τομέα. Η DONA International μετράει πλέον πάνω από 7.000 μέλη σε ολόκληρο τον κόσμο.

Στην Ευρώπη, ισχύουν διαφορετικοί νόμοι, πολιτικές και πρακτικές που επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να επιλέγουν πού θα γεννήσουν, αν και ποιοι επαγγελματίες υγείας θα τις συνοδεύουν και ποιος θα τους παρέχει στήριξη. Στη Γαλλία η βοηθός μητρότητας μπορεί να παρευρίσκεται σε τοκετό στο σπίτι μόνον εφόσον παρίσταται μαία ή γιατρός, ενώ σε άλλες χώρες ο τοκετός στο σπίτι με την παρουσία μαιών μπορεί να μην επιτρέπεται. Αντίθετα, στη Βρετανία οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να γεννήσουν στο σπίτι τους αν το επιθυμούν είτε με την παρουσία μαιών είτε χωρίς να παρευρίσκεται επαγγελματίας υγείας, ανεξαρτήτως του αν παρίσταται βοηθός μητρότητας ή όχι (η οποία δεν είναι επαγγελματίας υγείας). Στην Ολλανδία και σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, η συνήθης πρακτική είναι να επιτρέπονται τουλάχιστον 2 συνοδοί τοκετού για κάθε επίτοκο, ενώ σε άλλες χώρες, μεταξύ αυτών στην Ισπανία και την Πολωνία, οι γυναίκες συχνά υποχρεώνονται να επιλέξουν μόνον 1 συνοδό τοκετού. Δυστυχώς, σε ορισμένα δημόσια νοσοκομεία της Τουρκίας δεν επιτρέπεται σε κανέναν να προσφέρει υποστήριξη στην επίτοκο.

Σύμφωνα με την ανασκόπηση Cochrane του 2013, “σε πολλές χώρες... η συνεχής υποστήριξη κατά τη διάρκεια του τοκετού αποτελεί την εξαίρεση και όχι τον κανόνα. Το γεγονός αυτό μπορεί να συντελεί στην «απανθρωποποίηση» - αποδόμηση της ανθρώπινης φύσης - των εμπειριών τοκετού που βιώνουν οι γυναίκες. Η σύγχρονη μαιευτική περίθαλψη υποβάλλει συχνά τις γυναίκες σε νοσοκομειακές πρακτικές που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην πρόοδο του τοκετού”. (Hodnett et.al., 2013)

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προστατεύει όλους τους ανθρώπους που επιθυμούν να έχουν επιλογές όσον αφορά τον τοκετό. Τα δικαστήρια, σε πρόσφατες υποθέσεις που εκδικάστηκαν ενώπιόν τους, υποστήριξαν ότι το Άρθρο 8 της Σύμβασης προστατεύει το δικαίωμα των γυναικών να αποφασίζουν σχετικά με τις συνθήκες και τον χώρο όπου θα γεννήσουν. Οι γυναίκες δεν πρέπει ποτέ να υποβάλλονται σε ιατρικές διαδικασίες στις γυναίκες δίχως τη συναίνεσή τους, ενώ θα πρέπει να είναι σε θέση να αρνούνται ανεπιθύμητες παρεμβάσεις, όσο ασήμαντες και αν κρίνονται αυτές από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό. Οι γυναίκες θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν πάντα επαρκείς, αντικειμενικές και αμερόληπτες πληροφορίες ώστε να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές. Σε ακραίες περιπτώσεις η δίχως σεβασμό μεταχείριση κατά τη διάρκεια του τοκετού μπορεί να αποτελέσει παραβίαση του Άρθρου 3 της Σύμβασης το οποίο αναφέρεται στη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση.

Οι ανησυχίες σχετικά με τις περιοριστικές ή χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση πολιτικές και τα αρνητικά αποτελέσματα ενδέχεται να οδηγήσουν τις γυναίκες να επιλέξουν τόπο και συνθήκες τοκετού που δεν συνηθίζεται στην περιοχή όπου ζουν.

Συμπέρασμα

Το EDN καλεί το Γενικό Συμβούλιο Νοσηλευτικής της Ισπανίας να ανακαλέσει την αναφορά 'Informe Doulas', να διακόψει άμεσα τη λειτουργία της σχετικής ιστοσελίδας και να προβεί σε κατάλληλες διαβουλεύσεις, καθώς και σε ισορροπημένη μελέτη όλων των επιστημονικών δεδομένων, προκειμένου να συντάξει νέα αναφορά σε αντικατάσταση της παρούσας. Το EDN με χαρά θα συμμετάσχει σε αυτήν τη διαβούλευση.

Το EDN θα παρέχει υποστήριξη στα μέλη του από την Ισπανία ώστε να ζητήσουν νομικές συμβουλές όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να λάβουν ως απάντηση στην αναφορά και την ιστοσελίδα 'Informe Doulas' οι οποίες θεωρούμε ότι περιέχουν δυσφημιστικές και ψευδείς δηλώσεις.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βοηθών Μητρότητας.
Ιστοσελίδα: www.european-doula-network.org
Email: info@european-doula-network.org

26η Φεβρουαρίου 2015

[Respuesta Español](#)

[Réponse Français](#)

[Resposta em Português](#)

[Odpověď v češtině](#)

Πρόσθετες πληροφορίες & Παραπομπές

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βοηθών Μητρότητας (EDN)

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βοηθών Μητρότητας (EDN) ιδρύθηκε το in 2011 και είναι μη κερδοσκοπική κεντρική οργάνωση που συγκεντρώνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω από 30 συλλόγους βοηθών μητρότητας και εκπαιδευτικούς οργανισμούς από 19 διαφορετικές χώρες. Το Δίκτυο παρέχει υποστήριξη στις βοηθούς μητρότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη προκειμένου να ιδρύσουν επίσημες και υπεύθυνες οργανώσεις στις χώρες τους, ενώ μοιράζεται κοινές αρχές δεοντολογίας όσον αφορά τον ρόλο και το εύρος πρακτικής της βοηθού μητρότητας ως του επικουρικού προσώπου, το οποίο, χωρίς να είναι επαγγελματίας υγείας, παρέχει υποστήριξη στις γυναίκες και τις οικογένειες κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας.

Βοηθί μητρότητας στη Βρετανία, φιλανθρωπικός σκοπός

Στη Βρετανία οργανισμοί, όπως οι Συνοδοί Τοκετού (Birth Companions) και το Ταμείο Πρόσβασης των Βοηθών Μητρότητας της Βρετανίας (Doula UK Access Fund) δίνουν τη δυνατότητα σε ευάλωτες γυναίκες, όπως είναι εκείνες που εκτίουν ποινή φυλάκισης ή εξέτισαν στο παρελθόν ή αντιμετωπίζουν κίνδυνο φυλάκισης, εκείνες που διαμένουν σε καταφύγια για θύματα ενδοοικογενειακής βίας, πρόσφυγες ή γυναίκες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες να έχουν δωρεάν πρόσβαση σε υπηρεσίες βοηθών μητρότητας. Σε ορισμένες περιοχές, οι βοηθί μητρότητας προσλαμβάνονται από το Εθνικό Σύστημα Υγείας (NHS).

<http://doula.org.uk/content/doula-access-fund>

<http://www.chelwest.nhs.uk/about-us/news/clinicians-blogs/support-women-during-their-labour>

<http://www.nct.org.uk/courses/antenatal/antenatal-services/doula>

<https://www.sheffield.gov.uk/caresupport/childfam/doula-project.html>

<http://www.goodwindoulas.org>

<http://www.abl-cbc.co.uk/content/charity/our-work/doulas.php>

Πηγές

2015

BirthRights. Human Rights in Maternity Care. 2013.
<http://www.birthrights.org.uk/library/factsheets/Human-Rights-in-Maternity-Care.pdf>
[Accessed 18 February 2015]

2014

Brigstocke S. MIDIRS Midwifery Digest, vol 24 no. 2, 2014, pp 157-160

2013

Hodnett ED, Gates S, Hofmeyr G, Sakala C. Continuous support for women during childbirth. Cochrane Database of Systematic Reviews 2013, Issue 7. Art. No.: CD003766. DOI: 10.1002/14651858.CD003766.pub5 2008

[Female relatives or friends trained as labor doulas: outcomes at 6 to 8 weeks postpartum](#)

Campbell D, Scott KD, Klaus MH, Falk M - Graduate Division, University of Medicine and Dentistry of New Jersey, Newark, New Jersey, USA.

2012

Amorim MMR and Katz L. Continuous support for women during childbirth: RHL commentary (last revised: 1 May 2012). The WHO Reproductive Health Library; Geneva: World Health Organization.

2007

[Continuous support for women during childbirth](#)

Hodnett ED, Gates S, Hofmeyr GJ, Sakala C - Cochrane review abstract and plain language summary, prepared and maintained by The Cochrane Collaboration, currently published in The Cochrane Database of Systematic Reviews 2008 Issue 2, Copyright © 2008 The Cochrane Collaboration. Published by John Wiley and Sons, Ltd.. The full text of the review is available in The Cochrane Library (ISSN 1464-780X).

[Doctors and doulas in the labor and delivery suite Version html](#)

Kuczkowski KM, Acta Anaesthesiol Scand. 2007 Aug;51(7):954-5.

2006

[Effects of psychosocial support during labour and childbirth on breastfeeding, medical interventions, and mothers' wellbeing in a Mexican public hospital: a randomised clinical trial](#)

Langer A, Campero L, Garcia C, Reynoso S - The Population Council, Regional Office for Latin America and the Caribbean, Colonia Coyoacán, México DF, Mexico.

[A randomized control trial of continuous support in labor by a lay doula](#)

Study on Sleep & Functional Performance in Heart Failure at the University of Medicine and Dentistry of New Jersey, School of Nursing, Newark 07101-1709, and Division of Maternal Fetal Medicine, Saint Peter's University Hospital, New Brunswick, NJ, USA.

[Nurses and doulas: complementary roles to provide optimal maternity care](#)

Ballen LE, Fulcher AJ, J Obstet Gynecol Neonatal Nurs. 2006. Mar-Apr; 35 (2) : 304-11.

On Labor support and doulas

Buck L, AWHONN Lifelines. 2006 Aug-Sep; 10 (4): 279-280.

They call them "doulas" or "birth attendants"

Halle L, Baddour C, Rev Infirm. 2006 Jun-Jul; (122): 39 (français).

Doulas as Community Health Workers: Lessons Learned from a Volunteer Program

Kane Low L, Moffat A, Brennan P, J Perinat Educ. 2006 Summer;15(3):25-33.

Use of a doula for labor coaching in a patient with indolent mastocytosis in pregnancy

Kehoe SL, Bathgate SL, Macri CJ, Obstet Gynecol. 2006 feb; 107 (2 Pt 2) : 514-516.

Doula Support and Attitudes of Intrapartum Nurses: A qualitative Study from the Patient's Perspective

Papagni K, Buckner E, J Perinat Educ. 2006 Winter; 15 (1): 11-8.

2005

Perceptions of social support from pregnant and parenting teens using community-based doulas

Breedlove G, J Perinat Educ. 2005 Summer; 14 (3): 15-22.

Evidence on support during labor and delivery: a literature review

Bruggeman OM, Parpinelli MA, Osis MJ., Cad Saude Publica. 2005 Sep-Oct; 21 (5):1316-27. Epub 2005 Sep 12 Review. (Portugais

Doulas a childbirth paraprofessionals: results from a national survey

Lantez PM, Low LK, Varkey S, Watson RL Womens Health Issues. 2005 May-June; 15 (3):109-16.

Sustaining rural maternity care – don't forget the RNs

Medves JM, Davies BL, Can J Rural Med. 2005 Winter; 10 (1): 29-35.

Doula birth support for incarcerated pregnant women

Schroeder C, Bell J, Public Health Nurs. 2005 Jan-Feb; 22 (1): 53-8.

Lower epidural anesthesia use associated with labor support by student nurse doulas: implications for intrapartum nursing practice

Van Zandt SE, Edwards L, Jordan ET, Complement Ther Clin Pract. 2005 Aug; 11 (3): 153-60

Doulas are necessary!

Waldenstrom U, Lakartidningen. 2005 Jan 24-30; 102: 221-2. Swedish

2004

Childbirth Educators, Doulas, Nurses, and Women Respond to the Six care Practices for Normal Birth

Curl M, Davies R, Lothian S, Pascali-Bonaro D, Scaer RM, Walsh A, J perinat Educ. 2004 Spring; 13 (2): 42-50.

Doulas are helpful, but they're not nurses

Phillips E, RN. 2004 Jul; 67 (7):12.

Do maternity care provider groups have different attitudes towards birth?

Reime B, Klein MC, Kelly A, Duxbury N, Saxell L, Liston R, Prompers FJ, Entjes RS, Wong V, BJOG. 2004 Dec; 111 (12): 1388-93.

Position statement 6: doulas

Royal College of Midwives, 2004 sep; 7 (9): suppl 1.

2003

[Continuity of caregivers for care during pregnancy and childbirth \(2003\)](#)

Hodnett, E.D. (2003) *The Cochrane Library, Issue 3, 2003. Oxford: Update Software.*
Childbirth Education and Doula Care During Time of stress, Trauma and Grieving
Pascali-Bonaro D, *J Perinat Educ.* 2003 Fall; 12 (4); 1-7.

2002

Postpartum depression: Bridging the gap between medicalized birth and social support (2002)

Goldbort, J. (2002) *International Journal of Childbirth Education Vol 17(4):11-17.*

Beyond holding hands: the modern role of the professional doula

Gilliland AL, *J Obstet Gynecol Neonatal Nurs.* 2002 Nov-Dec; 31 (6): 762-9.

2001

Doulas: an alternative yet complementary addition to care during childbirth

Kayne MA, Greulich MB, Albers LL, *Clin Obstet Gynecol.* 2001 Dec 44 (4): 692-703.

Doulas supporting women during labor: the experience at the Sofia Feldman Hospital
Leao MR, Bastos MA, *Rev Lat Am Enfermagem.* 2001 May; 9 (3): 90-4. (Portugais)

2000

Benefits of massage therapy and use of a doula during labor and childbirth (2000)

Keenan P. *Altern Ther Health Med* 2000 Jan;6(1):66-74 Potomac Massage Training Institute, USA.

1999

The obstetrical and postpartum benefits of continuous support during childbirth (1999)

Scott KD, Klaus PH, Klaus MH. *J Womens Health Gend Based Med* 1999 Dec;8(10):1257-64 Division of Public Health, County of Sonoma Department of Health Services, Santa Rosa, California 95404, USA.

Continuous emotional support during labor in a hospital Kennell JH, Klaus M, & McGrath SK, 1999, *JAMA*, vol. 265, pp. 2197-2201.

A comparison of intermittent and continuous support during labor: a meta-analysis

Scott KD, Berkowitz G, Klaus M, *Am Obstet Gynecol.* 1999 May; 180 (5):1054-9.

Doula support vs. epidural analgesia: Impact on cesarean rates

McGrath, SK, Kennell JH, & Suresh M, 1999, *Pediatric Res*, vol. 45, no. 16A.

Effects of providing hospital-based doulas in health maintenance organization hospitals

Gordon NP, Walton D, McAdam E, Derman J, Gallietro G, Garrett L, *Obstet Gynecol.* 1999 Mar; 93 (3): 422-6.

1998

Effects of psychosocial support during labour and childbirth on breastfeeding, medical interventions, and mothers' wellbeing in a Mexican public hospital: a randomised clinical trial

Langer A, Campero L, Garcia C, Reynoso S. *Br J Obstet Gynaecol* 1998 Oct;105(10):1056-63 The Population Council, Regional Office for Latin America and the Caribbean, Colonia Coyoacan, Mexico DF, Mexico.

The Chicago doula project: A collaborative effort in perinatal support for birthing teens
Glink P, 1998, *Zero to Three*, vol. 18, pp 44-50.

Doulas: exploring their roles with parents, hospitals, and nurses

Perez PG, Herrick LM, *AWHONN Lifelines.* 1998 Apr; 2 (2): 54-5.

First stage labor management: An examination of patterned breathing and fatigue

Pugh LC, Milligan RA, Gray S, Strickland OL *Birth.* 1998. Dec; 25 (4): 241-5.

Doulas: into the mainstream of maternity care

Young D, *Birth.* 1998 Dec; 25 (4): 213-4.

1997

The doula: an essential ingredient of childbirth rediscovered

Klaus MH, Kennell JH, *Acta Paediatr* 1997 Oct; 86 (10): 1034-6.

Doulas. Aids or opportunists?

Mainord M, *Tenn Nurse.* 1997 Jun; 60 (3): 21.

A randomized trial of one-to-one nurse support of women in labor

Gagnon, AJ, Waghorn K, Covell C, *Birth*, 1997, vol 24, pp 71-77.

1995

Supporting women in labour: the doula's role

Nolan M *Mod Midwife.* 1995 Mar; 5 (3): 12-5.

1994

Family practice maternity care in America: ruminations on reproducing an endangered species – family physicians who deliver babies Larimore WL, Reynolds JL *J Am Board Fam Pract.* 1994 Nov-Dec; 7 (6): 478-488.

1993

Labor support by a doula for middle-income couples: the effect on cesarean rates

Kennell JH, & McGrath SK, 1993, *Pediatric Res.*, vol. 33, no. 12A.

1992

Doulas and the quality of maternity services

Hodnett E, Birth. 1992 Sep; 19 (3): 172. Doulas and the quality of maternity services
Richards MP, Birth. 1992 Mar; 19 (1): 40-1

1991

[Companionship to modify the clinical birth environment: effects on progress and perceptions of labour, and breastfeeding](#)

Hofmeyr GJ, Nikodem VC, Wolman WL, Chalmers BE, Kramer T. 1991

[Continuous emotional support during labor in a US hospital. A randomized controlled trial \(1991\)](#)

Kennell J, Klaus M, McGrath S, Robertson S, Hinkley C. JAMA 1991 May 1;265(17):2197-201 Department of Pediatrics, Case Western Reserve University, Cleveland, OH.

1989

[A randomized trial of the effects of monitrice support during labor: mothers views two to four weeks postpartum](#)

Hodnett ED, Osborn RW., 1989

[A randomized controlled trial of continuous labor support for middle-class couples: effect on cesarean delivery rates](#)

McGrath SK, Kennell JH - Department of Pediatrics, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio 44106, USA.

1986

[Effects of social support during parturition on maternal and infant morbidity.](#)

Klaus MH, Kennell JH, Robertson SS, Sosa R.,1986

1980

The effect of a supportive companion on perinatal problems, length of labor, and mother interaction

Sosa R, Kennell JH, & Klaus M, 1980, New England Journal of Medicine, vol. 303, pp. 597-600.

[webdesign & programmierung: website-buero.ch](#)